

સુરત જિલ્લામાં કાકરાપાર જળાશય યોજનાની નહેરો

* 15/4/1642: ધારાસભ્યશ્રી મોહનભાઈ ઢેડાભાઈ કોંકણી(વ્યારા) : માનનીય જળસંપત્તિ મંત્રીશ્રી જણાવવા કૃપા કરશે કે:-

પ્રશ્ન	જવાબ
(૧) તા.૩૧/૧૨/૨૦૨૩ની સ્થિતિએ છેલ્લા બે વર્ષમાં સુરત જિલ્લામાં કાકરાપાર જળાશય યોજનાની નહેરોના નહેર સુધારણાના કેટલી કેટલી રકમના કામો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે,	(૧) છેલ્લા બે વર્ષમાં સુરત જિલ્લામાં કાકરાપાર જળાશય યોજનાની નહેરોના નહેર સુધારણાના કુલ રકમ રૂ.૫૨૪૩.૦૧ લાખના કામો મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે.
(૨) આ કામો ક્યાં સુધીમાં પૂર્ણ કરવાનું આયોજન છે, અને	(૨) જૂન-૨૦૨૪ સુધીમાં પૂર્ણ કરવાનું આયોજન છે.
(૩) આ કામો થવાથી કેટલા વિસ્તારને સિંચાઈનો લાભ મળશે?	(૩) ૧૬૦૯૬ હેક્ટર વિસ્તારને સિંચાઈમાં ફાયદો થશે.

ગૃહમાં જવાબ આપવાની તારીખ:-

ક્રમાંક:વસપ/૨૦૨૪/તા.પ્ર.-૧૦/૪
ન.જ.સં.પા.પુ.અને ક. વિભાગ,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તા.૧૩/૦૨/૨૦૨૪

પ્રતિ,

નાયબ સચિવશ્રી(સંકલન),

નર્મદા, જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગ.

E-NEVA સોફ્ટવેરમાં અપલોડ કરવા સારૂ.

(એમ.આર.પટેલ)

મુખ્ય ઈજનેર(દ.ગુ.) અને અધિક સચિવ,
ન.જ.સં.પા.પુ. અને કલ્પસર વિભાગ

નકલ રવાના:-

- સેક્શન અધિકારીશ્રી,(લ-શાખા) E-NEVA સોફ્ટવેરમાં અપલોડ કરવા સારૂ.
- શાખા સિલેક્ટ ફાઇલ-૨૦૨૪

પ્રશ્ન :-

શ્રી ઓણભાઈ કોંકલર (વ્યાજ)

- કાકરાપાર જમણાકાંઠા મુખ્ય નહેરની મૂળ વહનક્ષમતા કેટલી હતી? અને તેમાં કેટલો વધારો કરવામાં આવેલ છે?
- વહનક્ષમતા વધારવાના કામો ક્યારે કરવામાં આવ્યા? અને તેની પાછળ કેટલો ખર્ચો થયો છે? અને કેટલા વિસ્તારને લાભ મળે છે? અને આ કામો થવાથી ખેડૂતોને શું લાભ થયા?

જવાબ :-

- (૧) કાકરાપાર જમણાકાંઠા મુખ્ય નહેરની મૂળ વહનક્ષમતા ૨૪૮૦ ક્યુસેક હતી. અને તેમાં ૧૦૨૦ ક્યુસેકનો વધારો કરવામાં આવેલ છે. અને તે મૂજબ હાલની વહનક્ષમતા ૩૫૦૦ ક્યુસેક છે.
- (૨) આ કામો વર્ષ ૨૦૧૧ થી ૨૦૧૬ની દરમિયાન કરાવવામાં આવ્યા. અને તેની પાછળ કુલ ૩૮૫.૭૨ કરોડનો ખર્ચો કરવામાં આવેલ છે. આ કામો થવાથી સુરત અને ભરૂચ જિલ્લાના ૮ તાલુકાના ૩૧૩ ગામોના અંદાજે ૧,૧૮,૪૬૭ હેક્ટર વિસ્તારને સિંચાઈનો લાભ થયેલો છે. વધુમાં આ કામો થવાથી ખેડૂતોને નીચે મૂજબના ફાયદાઓ થયેલા છે.
 - કાકરાપાર જમણાં કાંઠા નહેર વિભાગ, સુરત તેમજ ઉકાઈ જમણાં કાંઠા નહેર સંશોધન વિભાગ, અંકલેશ્વર હસ્તકની નહેરોમાં એક સાથે પાણી વહેવડાવી શકાય છે.
 - નહેરોના આધુનીકરણના કામો થવાથી (કોંકીટ લાઈનીંગ) થવાથી નહેરોમાં લીકેજ અને સીપેજ નહિવત થવાથી પાણીનો વ્યય અટકેલ છે.
 - આધુનીકરણના કામો થવાથી નહેર રોટેશનના સમયગાળામાં ઘટાડો થયેલ છે અને ઓછા સમયમાં છેવાડાના વિસ્તાર સુધી પુરતા પ્રમાણમાં સિંચાઈનું પાણી આપી શકાય છે.
 - લીકેજ સીપેજ નહિવત થવાથી આજુબાજુની જમીનમાં વોટર લોગીંગના પ્રશ્નો હલ થયેલ છે.
 - નહેરોના છેવાડાના ભાગ સુધી સમયસર પુરતું પાણી પહોંચાડી શકાય છે.

પ્રશ્ન :-

શ્રી સંદિપભાઈ દેસાઈ - (ચૌથાંસી)

- કાકરાપાર જળાશય યોજના હેઠળ સુરત જિલ્લામાં કયા પ્રકારની કુલ કેટલી લંબાઈની નહેરો આવેલી છે?
- છેલ્લા બે વર્ષમાં કાકરાપાર જળાશય યોજના હેઠળ સુરત જિલ્લામાં નહેરની કેટલી લંબાઈમાં નહેર સુધારણાના કામો હાથ ધરવામાં આવેલ છે?
- નહેર સુધારણાના કામો હેઠળ કુલ કેટલા સ્ટ્રક્ચરોનું આધુનિકરણ કરવામાં આવનાર છે?

જવાબ :-

નહેરનો પ્રકાર	કુલ લંબાઈ
મુખ્ય નહેર	૧૫૫ કી.મી.
શાખા નહેર	૧૫૨ કી.મી.
ડીસ્ટ્રીબ્યુટરી નહેર	૨૨૬ કી.મી.
માઈનોર નહેર	૩૪૨ કી.મી.
સબ માઈનોર નહેર	૧૩૬૮ કી.મી.
કુલ---	૨૨૪૩ કી.મી.

- છેલ્લા બે વર્ષમાં કાકરાપાર જળાશય યોજના હેઠળ સુરત જિલ્લામાં ૧૬૭ કી.મી. લંબાઈમાં નહેર સુધારણાના કામો હાથ ધરવામાં આવ્યા છે.
- નહેર સુધારણાના કામો અંતર્ગત કુલ ૧૪૯ સ્ટ્રક્ચરોનું આધુનિકરણ કરવામાં આવી રહેલ છે.

પ્રશ્ન :-

શ્રી સીદનભાઈ ઢીળીયા (મહુપા)

છેલ્લા બે વર્ષમાં કાકરાપાર જળાશય યોજના હેઠળ સુરત જિલ્લામાં નહેર સુધારણાના કેટલા કામો હાથ ધરવામાં આવેલ છે? આ કામોની કુલ અંદાજિત રકમ કેટલી છે? અને આ કામો હાલ કયા તબક્કે છે?

જવાબ :-

(૧) છેલ્લા બે વર્ષમાં કાકરાપાર જળાશય યોજના હેઠળ સુરત જિલ્લામાં નહેર સુધારણાના કુલ - ૩૧ કામો હાથ ધરેલ છે.

(૨) આ કામોની કુલ અંદાજિત રકમ ૫૨૪૩.૦૨ લાખ છે.

(૩) આ ૩૧ કામો પૈકી ૮ કામો પૂર્ણ થયેલ છે અને બાકીના ૨૩ કામો પ્રગતિ હેઠળ છે.

ટુંકી નોંધ

કાકરાપાર જળાશય યોજના

- બાંધકામની શરૂઆત - વર્ષ ૧૯૪૯
- બાંધકામ પુર્ણ - વર્ષ ૧૯૫૪
- કુલ સંગ્રહ શક્તિ - ૧૮૨૦ એમ.સી.એફ.ટી
- સ્થાન/ ગામ - કાકરાપાર ,તાલુકો-માંડવી , જિલ્લો - સુરત
- બાંધકામનો પ્રકાર - મેશનરી અનગેટેડ વીયર
- કુલ પિયત વિસ્તાર - ૨,૬૫,૩૮૯ હેક્ટર
- લાભિત જિલ્લા :- ૪ (સુરત, નવસારી, વલસાડ, ભરૂચ)
- લાભિત તાલુકા :- ૧૫
- લાભિત ગામો :- ૯૬૫

જિલ્લો	તાલુકા	લાભિત ગામોની સંખ્યા	નહેરના માળખાની કુલ લંબાઈ (કી.મી.)	પિયત વિસ્તાર (હે)
સુરત	૮	૫૭૧	૨૨૪૩.૪૫	૧૪૮૯૨૮.૦
નવસારી	૪	૨૨૯	૭૫૨.૩૬	૪૯૮૦૬.૦
વલસાડ	૧	૭૩	૨૯૩.૧૦	૧૫૧૦૪.૦
ભરૂચ	૨	૯૨	૫૭૬.૩૯	૫૧૫૫૧.૦
કુલ	૧૫	૧૦૩૪	૩૮૬૫.૩૦	૨,૬૫,૨૫૯.૦

કાકરાપાર ડાંબા કાંઠા મુખ્ય નહેર						
મુખ્ય નહેરની કુલ લંબાઈ	વહન શક્તિ (ક્યુસેક)	લાભિત જિલ્લા	લાભિત તાલુકા	લાભિત ગામોની સંખ્યા	નહેરો ના માળખાની કુલ લંબાઈ	પિયત વિસ્તાર (હે)
૬૪.૦	૩૮૫૦	સુરત, નવસારી વલસાડ	નવસારી, ગણદેવી, ચીખલી, જલાલપોર, વલસાડ, ચોર્યાસી, પલસાણા, કામરેજ, બારડોલી, મહુવા, માંડવી	૭૨૧	૨૨૯૦.૩૧	૧,૫૯,૪૮૦

કાકરાપાર જમણાં કાંઠા મુખ્ય નહેર

મુખ્ય નહેર ની કુલ લંબાઈ	વહન શક્તિ (ક્યુસેક)(ક્યુસેક)	લાભિત જીલ્લા	લાભિત તાલુકા	લાભિત ગામોની સંખ્યા	નહેરો ના માળખાની કુલ લંબાઈ	પિયત વિસ્તાર (હે)
૬૪.૦	૩૫૦૦	સુરત, ભરુચ	ઓલપાડ, ચોર્યાસી, માંગરોળ, માંડવી, કામરેજ, અંકલેશ્વર, હાંસોટ	૨૪૪	૧૫૭૪.૯૯	૧,૦૬,૧૦૯

ટૂંકી નોંધ

- કાકરાપાર જમણા કાંઠા મુખ્ય નહેરની લંબાઈ - ૬૪.૦ કી.મી.
- કાકરાપાર જમણા કાંઠા મુખ્ય નહેરની મુળ વહનક્ષમતા - ૨૪૮૦ ક્યુસેક
- કાકરાપાર જમણા કાંઠા મુખ્ય નહેરની વધારેલ વહનક્ષમતા - ૩૫૦૦ ક્યુસેક
- આ કામો વર્ષ ૨૦૧૧ થી ૨૦૧૬ ની દરમિયાન કરાવવામાં આવ્યા. અને તેની પાછળ કુલ ૩૮૫.૭૨ કરોડનો ખર્ચો કરવામાં આવેલ છે.

ક્રમ	વર્ષ	થયેલ ખર્ચ (લાખ માં)
૧.	૨૦૧૧-૧૨	૧૩૩૯.૦૨
૨.	૨૦૧૨-૧૩	૪૧૧૯.૬૦
૩.	૨૦૧૩-૧૪	૨૫૮૧૯.૫૦
૪.	૨૦૧૪-૧૫	૪૨૧૭.૨૦
૫.	૨૦૧૫-૧૬	૩૦૭૭.૦૦
	કુલ	૩૮૫૭૨.૩૨

- કાકરાપાર જમણા કાંઠા મુખ્ય નહેરની વહનક્ષમતામાં વધારો કરવાના કારણો

૧. કમાન્ડ વિસ્તારમાં મુળ પાકોના આયોજનમા ફેરફાર થવાને લીધે પાણીની વધુ જરૂરીયાત ઉભી થયેલ હતી.
૨. શેરડી, ડાંગર, તેમજ શાકભાજી જેવા વધારે પાણીની જરૂરીયાત વાળા પાકોનુ વાવેતર વધવાને કારણે પાણીની જરૂરીયાતમાં વધારો થયેલ હતો.
૩. કાકરાપાર જમણા કાંઠા નહેર વિભાગ, સુરત તેમજ ઉકાઈ જમણા કાંઠા નહેર સંશોધન વિભાગ, અંકલેશ્વર હસ્તક ની નહેરોમાં એક સાથે પાણી વહેવડાવી શકાય તેમજ મુખ્ય નહેરને ક્લોઝરનો સમયગાળો આપી શકાય તેવા હેતુથી વહનક્ષમતામાં વધારો કરવામાં આવેલ હતો.

• કાકરાપાર જમણા કાંઠા મુખ્ય નહેરની વહનક્ષમતામાં વધારો થવાથી થયેલ લાભ -

૧. નહેરોના આધુનીકરણના કામો થવાથી (કોંક્રીટ લાઇનીંગ) થવાથી નહેરોમાં લીકેજ અને સીપેજ નહિવત થવાથી પાણીનો વ્યય નહિવત થયેલ છે.
૨. આધુનીકરણના કામો થવાથી નહેર રોટેશનના સમયગાળામાં ઘટાડો થયેલ છે અને ઓછા સમયમાં છેવાડાના વિસ્તાર સુધી પુરતા પ્રમાણમાં સિંચાઇનું પાણી આપી શકાય છે.
૩. લીકેજ સીપેજ નહિવત થવાથી આજુબાજુની જમીનમાં વોટર લોગીંગના પ્રશ્નો હલ થયેલ છે.
૪. વહન શક્તિ પ્રમાણે નહેરમાં પાણીનો પ્રવાહ વહેવડાવી શકાય છે, જેથી ઓછા સમયમાં સિંચાઇ પુર્ણ થવાથી નહેરને જરૂર પ્રમાણે પુરતું ક્લોઝર આપી શકાય છે.
૫. છેવાડા સુધી સમયસર પુરતું પાણી પહોંચાડી શકાય છે જેથી સિંચાઇ વિસ્તારમાં વધારો થયેલ છે.